

วัดจีนในประเทศไทย

สุวรรณ ประทีป

๑๒๒๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑

กรั้นมาเมื่อรัชกาลที่ 1 ฝั่งเชียงสี่ เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ก็ได้มา สร้างวัดอีกสองวัดตามย่านที่อยู่ของคน คือไปสร้างไว้ที่ตำบลคอกกระบือ (ตลาด น้อยปัจจุบัน) วัดหนึ่ง ชื่อวัดคันเคียงคือ (ภายหลังได้ชื่อไทยว่า อุภัยราชบำรุง)

แล้วภายหลังเมืองเชียงสี่หนึ่งลง เรือออกปากน้ำไปแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้ย้าย ไปอยู่บางโพ ก็ไปสร้างวัดขึ้นไว้อีกวัด หนึ่ง ชื่อ กว่างเพือกคือ (ภายหลังได้ชื่อ ไทยว่า วัดอนันนิกาชาราม)

สมัยรัชกาลที่ 3 ก็มีเข้ามาอีกมาอยู่ ที่จันทบุรีบ้าง ก็สร้างวัดไว้ที่จันทบุรีวัด หนึ่ง ชื่อเพือกเคี้ยงคือ

มาอยู่กรุงเทพฯ บ้าง โปรดเกล้าฯ ให้ไปอยู่ริมคลองผดุง (คือที่สะพานขาว ปัจจุบัน) ก็สร้างวัดขึ้นวัดหนึ่ง ชื่อเกียง เพือกคือ (ภายหลังได้ชื่อไทยว่า วัดสมณานัมบริหาร)

โปรดเกล้าฯ ให้ไปอยู่เมืองกาญจน์ เพื่อรักษาป้อมเมืองใหม่ที่ทรงสร้างขึ้น ที่ปากแพรกบ้าง ก็ไปสร้างวัดไว้วัดหนึ่ง ชื่อเพือกถ่อคือ (ภายหลังได้ชื่อไทยว่า วัดถาวราราม)

เมื่อยังไม่มี วัดจีนพระจีน คนจีน ในเมืองไทย หรือในกรุงเทพฯ นี้ก็ได้ อาศัยวัดญวนและพระญวนนี้แหละบำ เพ็ญกุศลตามลัทธิศาสนาของตน เพราะ ศาสนาและพิธีกรรมของพระจีนกับพระ ญวนก็อันหนึ่งอันเดียวกัน มิได้ผิดแยก

พระจีนนั้นก็ยอมเป็นที่ทราบกันแล้ว

ที่ก็เป็นพระสงฆ์ในพุทธศาสนาเช่นเดียว ต่างแต่เป็นคนละนิกายเท่านั้น คือ ของเราเป็นหินยาน แต่ของเขาเป็นมหา

แต่ก่อนที่พระสงฆ์มหายานของจีน จะเข้ามา พระมหายานของญวนเข้ามา ก่อน คือเมื่อสมัยกรุงธนบุรี ในเมืองวั เป็นราชธานีของญวนเกิดการกบฏกัน พวกกบฏชิงเมืองได้จับเจ้านายฆ่าฟัน ภัยเป็นอันมาก พวกราชวงศ์ที่หลบหลีก เมื่อพวกกบฏได้ ได้พากองทัพชิงจันทรราช ทรงองค์ที่ 4 เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสม ภารพระเจ้ากรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้ากรุง ธนบุรี (ตากสิน) ก็โปรดให้ไปตั้งบ้าน ถิ่นอยู่ฝั่งตะวันออก ตรงย่านที่เป็นตลาด เมือง, เฉลิมกรุง, ในปัจจุบัน พวกญวน

ที่อพยพนี้มีพระของตนมาด้วย ก็จึงได้ พากันสร้างวัดขึ้นสองวัดเพื่อให้พระของ ตนได้จำพรรษากระทำศาสนกิจ และพวก ตัวก็จะได้มีที่บำเพ็ญกุศลของตนด้วย

วัดหนึ่งชื่อกามไสคือ อยู่ตรงบ้าน หม้อ (หลังที่ทำการตำรวจราชรถ) ปัจจุบัน มีชื่อไทยว่า ทิพวาริวิหาร

อีกวัดหนึ่ง ชื่อวัดห้อยคันคือ อยู่ตรง ข้างวังบูรพา แถวถนนอุณากรรม วัดนี้ เมื่อคราวตัดถนนพายุรัด เกิดไปติดแนว ถนนเข้า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว จึงโปรดฯ ให้กระทำผาดกรรม อย่างวัดไทย คือพระราชทานที่ดิน ให้สร้างวัดใหม่แลกวัดเดิม ที่ตรอกหมา เน่า ถนนยาวราช (ปัจจุบันคือถนนเปล่ง นาม) วัดนี้ภายหลังมีชื่อไทย (โดยพระ ราชทาน) ว่าวัดมงคลสมภม

แตกต่างกัน (แม้ทุกวันนี้คนจีนแถวเขาว
ราช เจริญกรุงก็ทำบุญที่วัดฉวน) คัมภีร์
ต่าง ๆ ของฉวนก็เป็นหนังสือจีน เว้นแต่
อ่านและสวดออกมาเป็นภาษาฉวนเท่านั้น

“วัดจีนในประเทศนี้เพิ่งมีขึ้นเมื่อ
รัชกาลที่ 5. ครั้งหนึ่งมีหลวงจีนองค์หนึ่ง
ชื่อสุเอ่ง เข้ามมาจากเมืองจีน มีผู้คนเลื่อม
ใสมาก จึงช่วยกันสร้างวัดขึ้นที่ริมถนน
เจริญกรุง แล้วให้หลวงจีนสุเอ่งปกครอง
จึงเกิดมีคณะสงฆ์จีนแต่นั้นมา” (สมเด็จพระ
กรมพระยาดำรงราชานุภาพ-ตำนาน
พระฉวน)

วัดที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ
ท่านว่านี้ มีชื่อที่ไหน ก็วัดเล่งเน่ยยี่
ได้ชื่อพระราชทานว่า “มังกรกมลवास”
นี่เอง (เล้ง=มังกร, เน่ย= ดอกบัว)

อยู่ไปอยู่มา พระฉวนซักจะร้อย
หรือเหลือแต่พระจีน วัดฉวนก็เลยกลาย
เป็นวัดจีนไป ดังเช่นสองวัดที่กล่าวข้าง
ต้นนั้น บัดนี้เป็นวัดจีนไปแล้วโดยสิ้นเชิง

ปัจจุบันมีวัดจีนในกรุงเทพฯ อยู่
4 วัดคือ

1. วัดเล่งเน่ยยี่ (มังกรกมลवास)
ถนนเจริญกรุง

2. วัดกามโล้ยี่ (วัดทิพวารีวิหาร)
เดิมเป็นกามโล้ยี่ วัดฉวนดังกล่าวแล้ว

3. วัดหงษกยี่ (วัดบำเพ็ญจีนพรต)
อยู่หลังวัดกันมาตุยาราม ข้างวัดกุศล
สมากร (วัดฉวน) เขาวราช. เดิมชื่อเขียน
เพื่อกคือ วัดฉวนอีกเช่นกัน สองวัดนี้
ราษฎรชาวจีนและฉวนแถวเขาวราช
เจริญกรุงช่วยกันสร้าง

4. วัดโพธิ์แมนคุณาราม ตำบลบาง
โพพง อำเภอยานนาวา (ถนนสาธุประ

ดิษฐ์) วัดนี้อาจารย์โพธิ์แจ่งเจ้าอาวาส
เป็นผู้สร้าง เมื่อ พ.ศ. 2503

ต่างจังหวัดคือ:-

5. วัดเล่งฮกยี่ ละเซิงเทรา

6. วัดฉื่อเซียงยี่ หาดใหญ่ สงขลา

7. วัดเซียงฮกยี่ (เทพพุทธาราม)

ชลบุรี

8. วัดโพธิ์ทตตาราม ศรีราชา

ชลบุรี

9. วัดโพธิ์เย็น ตลาดลูกแก บ้าน
โป่ง ราชบุรี

สองวัดหลังนี้อาจารย์โพธิ์แจ่ง วัด
โพธิ์แมนสร้างเช่นกัน

ส่วนที่เป็นสำนักสงฆ์มีอีกมากมาย
พระจีนก็มีสมณศักดิ์และมีตำแหน่ง
เป็นเจ้าคณะ, รองเจ้าคณะเช่นพระไทย
เหมือนกัน

ตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่ (เทียบเจ้าคุณ
ชั้นสามัญ) มีราชทินนาม :-

พระมหาคณาจารย์จีนธรรมสมาธิ
วัตร พุทธบริษัทจีนพิเนต วิเทศคามประ
สิทธิ์ บรมนริศรานูวัตร

รองเจ้าคณะใหญ่ พระอาจารย์จีน
ธรรมคณาธิการไพศาลสมณกิจ

ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่ (เทียบพระครู)
หลวงจีนวินยานุกร

ปลัดขวา หลวงจีนคณาณัติจีนพรต
ปลัดซ้าย หลวงจีนธรรมรสจีน
ศาสน์

รองปลัดขวา หลวงจีนธรรมนาท
จีนประพันธ์

รองปลัดซ้าย หลวงจีนธรรมนันท
จีนประพัทธ์

ผู้ช่วยปลัดขวา หลวงจีนธรรม
จีนประจักษ์

ผู้ช่วยปลัดซ้าย หลวงจีนธรรม
จีนประจิด

แล้วก็ยังมียกฉวนกรมอีก 8 ตำแหน่ง
ตั้งแต่พระครูไปจนถึงโบก๊ก

ปัจจุบันตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่
รองอยู่ที่วัดโพธิ์แมนคุณาราม. ผู้ช่วย
เจ้าคณะใหญ่ไปอยู่วัดเทพพุทธาราม
ชลบุรี, ปลัดขวา วัดทิพวารี่, ปลัดซ้าย
ไปอยู่ที่สำนักสงฆ์เหยงจง, รองปลัดขวา
วัดบำเพ็ญจีนพรต, รองปลัดซ้าย วัด
กมลवास, ผู้ช่วยปลัดขวาอยู่ที่วัดโพธิ์
เย็น, ผู้ช่วยปลัดซ้ายวัดโพธิ์แมน.

สวด (กงเต็ก) ถกฤษดิ์

เมื่อวัดและพระมีน้อยเช่นนี้
(จีน) ที่อยู่บ้านนอกไกลวัดจะทำอย่างไร
เมื่อจะบำเพ็ญกุศลให้ผู้ล่วงลับ (สวด
เต็ก) ตรงนี้เองเป็นช่องว่างให้พวก
หัสต์ตามศาลเจ้าได้หากิน เขา
สวมเข้าแทนพระ จะศุภศกต้องพูด
จะร้อง จะสวดให้โลดโผนยังได้
เดินให้โลดโผนยังงี้ก็ได้ ไม่ค่อย
ถึงสารูป(เพราะไม่มีศีล) ตามบ้าน
ห่างไกลวัดมักจะได้คุณักสวดหัตถ์
กงเต็ก ก็ยังไม่มียกฉวนอะไรกัน

สวดคฤหัสถ์ของเรานี้เป็น
การละเล่น แต่นี่ของเขาอาจจริง
น้องลูกหลานต้องแต่งชุดกระ
พับพับแต่ประนมมือฟังตั้ง
ยันดึก เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้
พิธีกรรมทางศาสนา ไม่ค่อย
ผู้ทรงศีลก็ได้

อีกหน่อยของเราเอาบ้างก็
จ้างสวดศพแทนพระ